

Asianro 942/02.03.01/2020

§ 334

Raision kaupungin veroprosenttien asettaminen vuodelle 2021

Vs. kaupunginjohtaja Antti Korte ja talousjohtaja Sanna Häkli:

Kaupunginhallitus päätti talousarviokehuksesta kokouksessaan 14.9.2020 § 263 seuraavasti:

Kh 14.9.2020 § 263

Päätös

”Puheenjohtajan ehdotuksesta kaupunginhallitus päätti yksimielisesti tehdä päätösehdotuksen kohtaan 4) seuraavan lisäyksen: Taulukon luvut sisältävät lautakunnille suhteellisesti kohdennetun säästötavoitteen (yht. 1. milj. euroa).

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti,

- 1) että talousarviokehys vuodelle 2021 ja taloussuunnitelmavuosille 2022-2023 on seuraava:

	TA2021	TS2022	TS2023
Taustaoletusten mukainen tulos	-7,7	-6,1	-2,7
Tulojen lisääminen	3,1	4,0	3,9
Kulujen sopeuttaminen	0,4	2,0	1,6
Tulos	-4,2	-0,1	2,8

- 2) että tulojen lisäämisen keinovalikoimassa on verotulojen lisääminen
- 3) että kulujen sopeuttamisen toimenpiteet jaetaan lautakunnille vasta, kun käynnissä olevan sopeuttamistyön toimenpide-ehdotukset ovat selvillä ja niistä on tehty asianmukaiset päätökset. Sopeuttamisen keinovalikoimassa ei ole henkilöstön lomautuksia.
- 4) että lautakuntien talousarvion valmistelun kehys on lautakuntakohtaisessa taulukossa esitetyn mukainen. Taulukon luvut sisältävät lautakunnille suhteellisesti kohdennetun säästötavoitteen (yht. 1. milj. euroa).”

Kehyspäätöksen yhteydessä kokouksessa esiteltiin laskelmia eri veroprosentein. Kehyspäätöksen mukainen laskelma oli laskettu sen hetkisillä tiedossa olevilla parametreilla (mm. verotuloennuste ja valtionosuudet) ja veroprosentilla 20,50, joka sisältää 0,75 %-yksikön korotuksen nykyiseen tuloveroprosenttiin (19,75) verrattuna.

Kehyksessä lautakuntien vuodelle 2021 suunniteltujen toiminnallisten ja taloudellisen muutosten ohella lautakunnille kohdistettiin kokonaisuudessaan miljoonan euron säästötavoite. Säästötavoite oli mukana hallituksen 14.9.2020 § 263 päättämässä lautakuntakohtaisessa kehystaulukossa. Lautakuntien talousarviot mukailevat kehyspäättöstä toimintakatteen ollessa -138,1 miljoonaa euroa. Lautakuntien henkilöstökulut sisältävät kunta-alan palkkojen sopimuskorotukset +2,07 prosenttia.

Vuoden 2021 verotulot arvioidaan Kuntaliiton verotulokehikon avulla. Asukasmäärän arvioidaan vuoden 2020 lopussa olevan 24 345 asukasta, eli noin 1,2 % vuoden 2019 lopun asukasmäärää (24 056) enemmän. Vuoden 2021 asukasmäärän arvioidaan olevan 24 588 asukasta. Asukasmäärän kasvu lisää toisaalta verotuloja mutta lisää myös kuluja palvelujen käytön myötä. Vuoden 2021 valtionosuusarvio on valtiovarainministeriön kuntatalousohjelman laskelman mukainen. Taloussuunnitelmavuosien 2022-2023 osalta verotuloja arviotaessa on käytetty muiden tulolajien tapaan kahden prosentin vuosittaista kasvua. Toimintakulujen osalta on noudatettu 1,5 prosentin vuosittaista kasvua. Rahoitustuotot- ja kulut, poistot ja arvonalentumiset sekä satunnaiset erät on arvioitu nollakasvulla. Vuonna 2023 arvioidaan saatavan miljoonan euron tulonlisäys maanmyyntituloista.

Raision kaupungilla on käynnissä talouden sopeuttamistyö. Sopeuttamistavoitteeksi on asetettu kolmen vuoden ajalle neljä miljoonaa euroa. Koska työ on vielä kesken, sopeuttamiskeinovalikoiman ja lopullisen sopeuttamisen määrää ei kuitenkaan ole mahdollista tässä vaiheessa kohdistaa lautakunnille eikä tulo-/kululajeille. Sopeuttamisen lopullinen määrä ja keinot tullaan kohdistamaan, kun niistä on tehty asianmukaiset päätökset.

Sopeuttamisen lisäksi kehyspäättöksessä keinovalikoimassa on tulojen lisääminen. Koronapandemia on vaikuttanut voimakkaasti kuntien tehtäväkenttään, palvelujen tarpeeseen ja kysyntään sekä kuntatalouteen. Koronapandemialla on ollut ja tulee olemaan lähivuosina merkittävä vaikutus kuntien verotuloihin.

Kaupungin isoin tulolaji on verotulot. Kuntakentällä veronkorotuspaineet ovat etenkin koronan myötä kasvaneet. Vuonna 2020 Suomen kuntien kunnallisveroprosentti vaihtelee 17,0-23,5 prosenttiin. Keskimääräinen kunnallisveroprosentti on 19,97.

Valtiovarainministeriön kuntatalousohjelman mukaan Manner-Suomen kuntien tuloveroprosentin laskennallinen korotuspaine on vuonna 2021 1,5 %-yksikköä. Kuntatalousohjelman mukaan vuonna 2021 merkittävin kunnallisveron korotuspaine kohdistuu 20 000-40 000 asukaan kuntiin korotuspaineen ollessa 2,7 %-yksikköä.

Kaupungin tuloksen ja taseen ylijäämän tilanne

Kaupungin vuosien 2018 ja 2019 tilinpäätökset ovat olleet alijäämäisiä. Vuoden 2018 tulos oli -3,684 miljoonaa euroa alijäämäinen ja vuoden 2019 tulos -5,661 miljoonaa alijäämäinen. Vuoden 2019 tilinpäätöksessä taseen kertyneen ylijäämän määrä on 9,850 miljoonaa euroa. Kuluvan vuoden alkuperäinen talousarvio on -3,399 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Keväällä alkanut koronapandemia on aiheuttanut vuonna 2020 kunnille sekä tulonmenetyksiä että kulunlisäyksiä. Tulosenusteita on päivitetty vuoden mittaan useita kertoja tilanteiden muuttuessa. Vuonna 2020 valtion on myöntänyt kunnille tukipaketteja, jotka ovat osaltaan helpottaneet vuoden 2020 talustilannetta. Raision kaupungin vuoden 2020 tulosenuste on vaihdellut -5,6 miljoonan ja -1,4 miljoonan välillä. Ennustamiseen kohdistuu tällä hetkellä koronatilanteesta johtuen lukuisia epävarmuustekijöitä ja enusteita tulkittaessa on syytä noudattaa varovaisuuden periaatetta huomioiden eri parametrien äkillisetkin muutosriskit.

Valtion tukitoimet mm. peruspalvelujen järjestämisen turvaamiseksi vahvistavat osaltaan Raision taloutta, mutta toisaalta toimintamenojen kasvun arvioivaan kääntyvän kasvuun vuoden loppupuolella mm. hoitovelan purun sekä testauksen ja jäljittämisen vuoksi.

On todennäköistä, että kaupungin vuoden 2020 tulos päättyy alijäämäiseksi, mikä puolestaan pienentää taseessa olevan kertyneen ylijäämän määrää. Mikäli kaupungin tulos päättyisi 2 - 5 miljoonaa euroa alijäämäiseksi, olisi kertyneitä alijäämiä jäljellä enää 4,850 - 7,850 miljoonaa euroa. Alijäämäisyys merkitsee myös sitä, että kaupunki ei pysty rahoittamaan kulujen ohella investointejaan, mikä merkitsee velkatason nopeampaa kasvamista. Raisiolla on tulevana vuosina edessään mittavia hankkeita ja kaupunki ei voi ottaa merkittäviä alijäämämriskejä. Tulojen mahdollisesta lisäämisestä huolimatta kaupungin on tehtävä myös muita sopeuttamistoimia.

Vaihtoehtojen vertailu

Valmistelussa on laadittu neljä vaihtoehtoista laskelmaa talousarvioennusteesta vuodelle 2021 ja taloussuunnitelmavuosille 2022-2023.

Kaikissa vaihtoehdoissa:

-Toimintakate mukailee kehyspäätöksen lopputulemaa.

-Verotulot vuodelle 2021 on arvioitu Kuntaliiton lokakuisen veroennustekehikon avulla käyttäen kaupungin omaa väkilukuarviota vuoden 2020 lopussa (24 345).

-Vuoden 2021 valtionosuusarvio on valtiovarainministeriön kuntatalousohjelman laskelman mukainen.

-TS-vuosien 2022 ja 2023 erien muutokset on arvioitu seuraavasti:

-toimintatuotot +2 %

-toimintakulut +1,5 %

- verotulot +2 %
 - valtionosuudet +2 %
 - rahoitustuotot- ja kulut +0 %
 - poistot ja arvonalentumiset sekä satunnaiset erät +0%
- Vuonna 2023 maanmyyntitulojen arvioidaan kasvavan 1 M€.

VE1, Veroprosentti ennallaan, 19,75 %

Käyttötalous raamin mukainen (sis. palkkojen sopimuskorotukset 2,07 %)
 Sopeuttamistoimet v.2021 0,4M€; v.2022 2,0M€; v.2023 1,6M€

Tulos:

M€	TAE2021	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	39,9	40,7	42,5
Toimintakulut (Itk)	-178,0	-180,7	-183,4
Sopeuttaminen	0,4	2,0	1,6
Toimintakate	-137,7	-138,0	-139,3
Verotulot	105,0	107,1	109,2
Valtionosuudet	34,5	35,2	35,9
Rahoitustuotot- ja kulut	1,1	1,1	1,1
Poistot ja arvonalentumiset	-7,7	-7,7	-7,7
Tulos	-4,9	-2,4	-0,9
<i>Kehyksen mukainen tulos (kh 14.9.2020 § 263)</i>	<i>-4,2</i>	<i>-0,1</i>	<i>2,8</i>
<i>Ero kehykseen</i>	<i>-0,7</i>	<i>-2,3</i>	<i>-3,6</i>

Ennuste taseen kertyneestä yli-/alijäämästä:

M€	TAE2021	TS2022	TS2023
Kert. ylij./alij., jos TP2020 tulos -1,4	3,5	1,1	0,3
Kert. ylij./alij., jos TP2020 tulos -5,6	-0,6	-3,0	-3,9

VE1:n mukaisella tuloksella suunnitelmakausi ei ole tasapainossa. Alijäämäriski on merkittävä.

VE2, Veronkorotus 0,25 %-yks., veroprosentti 20,00 %

Käyttötalous raamin mukainen (sis. palkkojen sopimuskorotukset 2,07 %)

Sopeuttamistoimet v.2021 0,4M€; v.2022 2,0M€; v.2023 1,6M€

Tulos:

M€	TAE2021	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	39,9	40,7	42,5
Toimintakulut (Itk)	-178,0	-180,7	-183,4
Sopeuttaminen	0,4	2	1,6
Toimintakate	-137,7	-138,0	-139,3
Verotulot	106,0	108,1	110,3
Valtionosuudet	34,5	35,2	35,9
Rahoitustuotot- ja kulut	1,1	1,1	1,1
Poistot ja arvonalentumiset	-7,7	-7,7	-7,7
Tulos	-3,9	-1,3	0,2
<i>Kehyksen mukainen tulos (kh 14.9.2020 § 263)</i>	<i>-4,2</i>	<i>-0,1</i>	<i>2,8</i>
<i>Ero kehykseen</i>	<i>0,3</i>	<i>-1,2</i>	<i>-2,5</i>

Ennuste taseen kertyneestä yli-/alijäämästä:

M€	TAE2021	TS2022	TS2023
Kert. yli./alij., jos TP2020 tulos -1,4	4,6	3,2	3,5
Kert. yli./alij., jos TP2020 tulos -5,6	0,4	-0,9	-0,7

VE2:n mukaisella tuloksella suunnitelmakauden viimeisen vuoden tulos on positiivinen, mutta lähellä nollaa. Mitä todennäköisimmin taloussuunnitelmakauden lopussa taseen kertynyt yli-/alijäämä on negatiivinen. Alijäämäriski on merkittävä.

VE3. Veronkorotus 0,50 %-yks., veroprosentti 20,25 %

Käyttötalous raamin mukainen (sis. palkkojen sopimuskorotukset 2,07 %)

Sopeuttamistoimet v.2021 0,4M€; v.2022 2,0M€; v.2023 1,6M€

Tulos:

M€	TAE2021	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	39,9	40,7	42,5
Toimintakulut (Itk)	-178,0	-180,7	-183,4
Sopeuttaminen	0,4	2,0	1,6
Toimintakate	-137,7	-138,0	-139,3
Verotulot	107,1	109,2	111,4
Valtionosuudet	34,5	35,2	35,9
Rahoitustuotot- ja kulut	1,1	1,1	1,1
Poistot ja arvonalentumiset	-7,7	-7,7	-7,7
Tulos	-2,8	-0,3	1,3
<i>Kehyksen mukainen tulos (kh 14.9.2020 § 263)</i>	<i>-4,2</i>	<i>-0,1</i>	<i>2,8</i>
Ero kehykseen	1,4	-0,2	-1,4

Ennuste taseen kertyneestä yli-/alijäämästä:

M€	TAE2021	TS2022	TS2023
Kert. yli./alij., jos TP2020 tulos -1,4	5,6	5,4	6,7
Kert. yli./alij., jos TP2020 tulos -5,6	1,5	1,2	2,5

VE3:n mukaisella tuloksella suunnitelmakauden viimeisen vuoden tulos olisi positiivinen. Todennäköisesti taloussuunnitelmakauden lopussa taseen kertynyt yli-/alijäämä on positiivinen, mikäli myös sopeuttamistoimilla saavutetaan sopeuttamiselle asetetut tavoitteet. Mittavia alijäämäriskejä tulee välttää.

VE4, Veronkorotus 0,75 %-yks., veroprosentti 20,50 %

Käyttötalous raamin mukainen (sis. palkkojen sopimuskorotukset 2,07 %)
Sopeuttamistoimet v.2021 0,4M€; v.2022 2,0M€; v.2023 1,6M€

Tulos:

M€	TAE2021	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	39,9	40,7	42,5
Toimintakulut (Itk)	-178,0	-180,7	-183,4
Sopeuttaminen	0,4	2,0	1,6
Toimintakate	-137,7	-138,0	-139,3
Verotulot	108,1	110,3	112,5
Valtionosuudet	34,5	35,2	35,9
Rahoitustuotot- ja kulut	1,1	1,1	1,1
Poistot ja arvonalentumiset	-7,7	-7,7	-7,7
Tulos	-1,8	0,8	2,4
<i>Kehyksen mukainen tulos (kh 14.9.2020 § 263)</i>	<i>-4,2</i>	<i>-0,1</i>	<i>2,8</i>
<i>Ero kehukseen</i>	<i>2,4</i>	<i>0,9</i>	<i>-0,4</i>

Ennuste taseen kertyneestä yli-/alijäämästä:

M€	TAE2021	TS2022	TS2023
Kert. yli./alij., jos TP2020 tulos -1,4	6,7	7,5	9,9
Kert. yli./alij., jos TP2020 tulos -5,6	2,5	3,3	5,8

VE4:n mukaisella tuloksella suunnitelmakauden taloussuunnitelmavuosien 2022-2023 tulokset olisivat positiiviset. Todennäköisesti taloussuunnitelmakauden lopussa taseen kertynyt yli-/alijäämä on positiivinen, mikäli myös sopeuttamistoimilla saavutetaan sopeuttamiselle asetetut tavoitteet. Taseen kertynyt ylijäämä sisältäisi pienen puskurin tulevien vuosien tulokseen vaikuttavien riskien varalle.

Mittavia alijäämäriskejä tulee joka tapauksessa välttää.

Taloussuunnitelmakauden tulee olla tasapainossa tai ylijäämäinen. Talousarvio keskustelussa on syytä huomioida kuntakentällä tällä hetkellä vallitsevat epävarmuustekijät mm. koronatilanteeseen ja siitä aiheutuviin mahdollisiin nettokustannusvaikutuksiin ja verotulomuutoksiin liittyen. Sama huomio koskee vuoden 2020 tuloksen ennustetta. Kaupungin tulos on ollut vuosina 2018 ja 2019 alijäämäinen. On tärkeää, että alijäämää ei tulevaisuudessa synny. Merkittäviä alijäämäriskejä ei voida ottaa, jotta kaupunki pystyy toteuttamaan palvelutarpeiden edellyttämiä hankkeita ja toimia myös tulevaisuudessa sekä ylläpitämään kaupungin elinvoimaisuutta. Alijäämän välttämiseksi tulokseen vaikuttavien sopeuttamistoimien tulee olla riittävät.

Veroprosenttien asettaminen vuodelle 2021

Kuntalain 111 §:n mukaan valtuuston tulee viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä päättää kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosentista sekä muiden verojen perusteista.

Verotusmenettelystä annetun lain 91 a §:n mukaan kunnan tulee ilmoittaa tuloveroprosentin suuruus Verohallinnolle viimeistään verovuotta edeltävän vuoden marraskuun 17. päivänä. Mikäli ilmoitusta ei ole toimitettu säädettyinä aikana, verotuksessa voidaan noudattaa edellisen vuoden tuloveroprosenttia. Tuloveroprosentti ilmoitetaan neljännesprosenttiyksikön tarkkuudella.

Kiinteistöverolain 11 §:n mukaan kunnanvaltuusto määrää kunnan kiinteistöveroprosenttien suuruuden laissa säädettyjen vaihteluvälien rajoissa ja sadasosan tarkkuudella vuosittain etukäteen samalla, kun se vahvistaa varainhoitovuoden tuloveroprosentin.

Jos marraskuun 17. päivä on muu kuin arkipäivä, ilmoitus tulee tehdä viimeistään sitä seuraavana ensimmäisenä arkipäivänä (Laki säädettyjen määräaikain laskemisesta 150/1930 5 §). Vuoden 2021 tuloveroprosentti ja kiinteistöveroprosentit tulee näin ollen ilmoittaa Verohallinnolle viimeistään tiistaina marraskuun 17. päivänä 2020.

Kiinteistöverolain perusteella vuodelle 2021 kiinteistöveroprosenttivälit ovat:

- Yleinen kiinteistöveroprosentti **tulee määrätä välillä** 0,93–2,00 %
- Vakituisen asunnon kiinteistöveroprosentti **tulee määrätä välillä** 0,41–1,00 %
- Muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti **tulee määrätä välillä** 0,93–2,00 %
- Voimalaitosten kiinteistöveroprosentti **voidaan määrätä välillä** 0,93–3,10 %
- Yleishyödyllisen yhteisön veroprosentti **voidaan määrätä välillä** 0,00–2,00 %
- Rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti **voidaan määrätä välillä** 2,00–6,00 % (Huom! KiintVL 12 b §:ssä mainituissa kunnissa alaraja on kunnanvaltuuston määräämä yleinen veroprosentti + 3,00 %)

Vuonna 2020 koko maan keskimääräiset veroprosentit ovat olleet:

- tuloveroprosentti 19,97
- yleinen kiinteistöveroprosentti 1,08
- vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentti 0,50
- muun kuin vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentti 1,20

Raision vuoden 2020 veroprosentit ovat olleet:

- tuloveroprosentti 19,75 %
- yleinen kiinteistöveroprosentti 1,25 %
- vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentti 0,45 %
- muun kuin vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentti 0,93 %
- voimalaitokset 1,25 %
- yleishyödylliset yhdistykset 0,75 %
- rakentamaton rakennuspaikka 3,00 %

Päätösehdotus

Vs. kaupunginjohtaja Antti Korte

Kaupunginhallitus ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että Raision kaupungin veroprosenteiksi vuodelle 2021 päätetään:

- tuloveroprosentti 20,25 %
- yleinen kiinteistöveroprosentti 1,25 %
- vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentti 0,45 %
- muun kuin vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentti 0,93 %
- voimalaitokset 1,25 %
- yleishyödylliset yhdistykset 0,75 %
- rakentamaton rakennuspaikka 3,00 %

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastetaan heti.

Päätös

Kokouksessa esittelijänä toimi kaupunginjohtaja Eero Vainio.

Veijo Mikola ehdotti Juha Jormanaisen, Jonni Moislahden, Jukka Rantalan ja Mika Koiviston kannattamana vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentiksi 0,41 %.

Jonni Moislahti ehdotti Helena Sukarin, Jukka Rantalan ja Mika Koiviston kannattamana, että tuloveroprosentti pidetään nykyisellään eli 19,75 %:ssa.

Puheenjohtaja totesi, että keskustelun aikana on tehty kaksi esittelijän ehdotuksesta poikkeavaa kannatettua ehdotusta. Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Jonni Moislahden tekemä ehdotus tuloveroprosentista hyväksyä yksimielisesti. Saatuaan kieltävän vastauksen puheenjohtaja totesi, että asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja teki seuraavan hyväksytyn äänestusehdotuksen: suoritetaan nimenhuutoäänestys, jossa esittelijän tekemää ehdotusta kannattavat äänestävät jaa ja Jonni Moislahden tekemää ehdotusta kannattavat äänestävät ei.

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 5 jaa-ääntä (Ek, Lehto-Laurila, Mikola, Parantainen ja Jormanainen), 5 ei-ääntä (Sukari, Moislahti, Vuorinen, Koivisto ja Rantala) ja 1 tyhjä ääni (Engström).

Puheenjohtaja totesi, että äänten mentyä tasan puheenjohtajan ääni ratkaisee ja näin ollen Jonni Moislahden ehdotus oli tullut kaupunginhallituksen päätökseksi.

Äänestyksen jälkeen puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Veijo Mikolan tekemä ehdotus vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentista hyväksyä yksimielisesti. Saatuaan myönteisen vastauksen puheenjohtaja totesi, että Veijo Mikolan ehdotus oli tullut yksimielisesti kaupunginhallituksen päätökseksi.

Kaupunginhallitus päätti ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että Raision kaupungin veroprosenteiksi vuodelle 2021 päätetään:

- tuloveroprosentti 19,75 %
- yleinen kiinteistöveroprosentti 1,25 %
- vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentti 0,41 %
- muun kuin vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentti 0,93 %
- voimalaitokset 1,25 %
- yleishyödylliset yhdistykset 0,75 %
- rakentamaton rakennuspaikka 3,00 %

Emma Lindqvist poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 18.17.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastettiin heti.

